

# Ο ρόλος της κοινωνίας στην κλιματική κρίση

■ **ΚΑΘΕ** φορά που μια φυσική καταστροφή ή μια άλλη κρίση δημιουργεί αναταράξεις στην κοινωνία, επανέρχεται με μεγαλύτερη ένταση, ίσως και θυμό, η συζήτηση για το μέγεθος και τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, όπως και για την ανάγκη δημιουργίας ανθεκτικότερων υποδομών και αποτελεσματικότερων τρόπων αντίδρασης εκ μέρους της οργανωμένης πολιτείας.

Εξαίτιας, μάλιστα, των μερικών ή των πιο σοβαρών ανεπαρκειών που παρουσιάζουν τα κράτη στην έγκαιρη αντιμετώπιση κρίσεων, είναι πρόδηλο ότι απαιτείται συντονισμός των υπηρεσιών, διεθνής συνεργασία και συμμετοχή των πολιτών και των κοινωνικών φορέων στον σχεδιασμό και στην υλοποίηση δράσεων. Αρα, ο ρόλος των κοινωνικών εταίρων και της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών είναι κομβικός όσον αφορά τη συνειδητοποίηση των κινδύνων και την άσκηση πίεσης για την προετοιμασία και την αποτελεσματική διαχείριση και αντιμετώπισή τους.

Η κλιματική αλλαγή και οι ορατές πλέον επιπτώσεις της έχουν αδιαμφισβήτητα αναδειχθεί σε ένα από τα πιο φλέγοντα και επίκαιρα προβλήματα σε παγκόσμιο επίπεδο. Δεν είναι, όμως, ο μοναδικός κίνδυνος που διατρέχει η διεθνής κοινότητα. Άλλοι κίνδυνοι και απειλές συνυπάρχουν, όπως οι περιφερειακές συγκρούσεις, που διακυβεύουν την παγκόσμια ειρήνη, το έλλειμμα ενεργειακής αυτονομίας, οι ανισότητες κ.λπ.

Στο διεθνές συνέδριο για την κλιματική αλλαγή, που διοργάνωσε πρόσφατα η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος (ΟΚΕ) στην Αθήνα, με τη συμμετοχή δεκάδων αντιπροσωπειών από όλη την υφήλιο, αναδείχθηκε η κοι-



Άρθρο του  
Γιάννη Πάιδα

Προέδρου της Οικονομικής  
και Κοινωνικής Επιτροπής  
της Ελλάδος

νή ανησυχία από τους εκπροσώπους της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών για το μέλλον του πλανήτη και επιβεβαιώθηκε η διάθεση συνεργασίας σε διεθνές επίπεδο για την εξεύρεση κοινών και βιώσιμων λύσεων στα πεδία της κλιματικής αλλαγής, της δίκαιης πράσινης μετάβα-

σης και της βιώσιμης ανάπτυξης. Επίσης, οι παρεμβάσεις των εκπροσώπων διεθνών και ευρωπαϊκών οργανισμών και οργάνων, που τίμησαν με την παρουσία τους το διεθνές συνέδριο, κατέδειξαν ότι το επίπεδο ευαισθητοποίησης των κοινωνιών και των θεσμών κοινωνικού διαλόγου είναι υψηλό σε όλα τα μήκη και πλάτη του πλανήτη μας. Ενθαρρυντική ήταν, επίσης, η κοινή διαπίστωση όλων των επιστημόνων, αλλά και των εκπροσώπων των πολιτικών φορέων, ανεξαρτήτως ιδεολογικού ή κομματικού προσήμου, ότι απαιτούνται άμεσες λύσεις και δράσεις, ενώ επισημάνθηκε ότι, εκτός από τις προφανείς συνέπειες στο οικοσύστημα και την ανθρώπινη δραστηριότητα, η κλιματική κρίση τείνει να αναπαράγει νέα φαινόμενα κρίσεων (προσφυγική, ενεργειακή, επισιτιστική).

Στο πλαίσιο αυτό, η αξία και η χρησιμότητα του κοινωνικού διαλόγου για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης άρχισαν να αναδεικνύονται ακόμα περισσότερο το τελευταίο διάστημα, παράλληλα με την εκδήλωση της ενεργειακής κρίσης.

Σήμερα, η αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης υπαγορεύει τη σημαντική αναδιάρθρωση του υφιστάμενου μοντέλου οικονομικής ευημερίας, καθώς και των παραγωγικών και ενεργειακών προτύπων, με τη διαμόρφωση μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων πολιτικών, με έμφαση στη βελτίωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος και την αποτροπή ανισοτήτων, ενόψει της μετάβασης στο νέο σύστημα κλιματικής προσαρμογής.

Η περίφημη πράσινη μετάβαση θα πρέπει να σχεδιαστεί και να πραγματοποιηθεί με τέτοιο

τρόπο ώστε να μην παρέχει περιθώρια αποκλεισμού των πολιτών ή διακρίσεων σε βάρος τους, καθώς και σε βάρος των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων, να δημιουργεί όρους παραγωγικής ανασυγκρότησης, να διασφαλίζει την κοινωνική συνοχή και να προσφέρει νέες αναπτυξιακές ευκαιρίες. Είναι επιβεβλημένο, επομένως, να σχεδιαστούν και να πραγματοποιηθούν δράσεις σε ζητήματα μετριασμού (mitigation) που σχετίζονται με: α) τη ρύθμιση της αγοράς ενέργειας, β) τη διευκόλυνση της κινητικότητας, γ) την ποιότητα, επάρκεια και ασφάλεια τροφίμων, δ) την προσαρμογή των καταναλωτικών προτύπων και ε) την προώθηση νέων χρηματοοικονομικών προϊόντων με τέτοιο τρόπο που να επιτρέπεται στους πολίτες, στις επιχειρήσεις και στα κράτη να μετριάσουν τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και παράλληλα να εξοικονομήσουν πόρους.

Η οργανωμένη κοινωνία των πολιτών, οι τοπικές κοινότητες, αλλά και οι διεθνείς οργανισμοί που προάγουν τη διεθνή συνεργασία αποτελούν κίνητρο για όλους μας, ώστε μέσα από την ενδυνάμωση του ρόλου του κοινωνικού διαλόγου να καθίσταται δυνατή η ενιαία αντιμετώπιση κινδύνων -όπως η κλιματική κρίση- και να διασφαλίζεται έτσι η αρμονική συνύπαρξη των λαών. Προς αυτή την κατεύθυνση, η ΟΚΕ, ως ο συνταγματικός θεσμός στη χώρα μας για τη διεξαγωγή του κοινωνικού διαλόγου, θα εξακολουθήσει να μελετά και να καταθέτει προτάσεις σε εθνικούς και διεθνείς φορείς και οργανισμούς για ζητήματα που μπορούν να έχουν πολλαπλές επιπτώσεις στην κοινωνία και την οικονομία και να προάγει την κοινωνική συνοχή.